
**MIĘDZYNARODOWE PROGRAMY KSZTAŁCENIA
PODYPLOMOWEGO LAT 90 REALIZOWANE
NA POLITECHNICE SZCZECIŃSKIEJ**

**INTERNATIONAL POSTGRADUATE EDUCATION PROGRAMS
OF NINETIES IMPLEMENTED AT TECHNICAL
UNIVERSITY OF SZCZECIN**

Lechosław Czernik

dr inż. architekt

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
Instytut Architektury i Planowania Przestrzennego
Zakład Urbanistyki, Planowania Regionalnego i Zarządzania

STRESZCZENIE

Celem nadrzędnym Międzynarodowego Studium Podyplomowego Urbanistyki i Planowania Regionalnego w różnych obszarach jego działalności było kształcenie planistów z krajów rozwijających się w zakresie najnowszego stanu wiedzy dotyczącej urbanistyki i planowania regionalnego oraz nowych metod planistycznych dostosowanych do potrzeb i warunków tych krajów. Przełomowym okresem w działalności Studium był początek lat 90, kiedy nawiązano współpracę z Holandią.

Słowa kluczowe: kształcenie podyplomowe planistów.

ABSTRACT

The primary objective of the International Postgraduate Course of Urban and Regional Planning at different time intervals was education of planners in developing countries in terms of the latest state of knowledge in the field of urban and regional planning, and new methods of planning adapted to the needs and conditions of these countries. A crucial period in the activities of the Postgraduate Course has been observed at the beginning of the nineties, in which the cooperation with the Netherlands was established.

Key words: planners postgraduate education.

Międzynarodowe Studium Podyplomowe uruchomiono w 1966 r. jeszcze przed powstaniem Instytutu Architektury i Planowania Przestrzennego na Wydziale Budownictwa i Architektury. Celem Studium był rozwój naukowego podejścia do badań w zakresie ekologicznie zorientowanego planowania przestrzennego w aspekcie potrzeb krajów rozwijających się. Studium obejmowało działalność, w której szczególną uwagę poświęcono korelacji pomiędzy teorią, praktyką i wdrożeniem w czterech zakresach:

- kształcenie podyplomowe;
- studia doktoranckie;
- doradztwa i praktyczne działania;
- prace naukowo-badawcze.

Kilkuset absolwentów z krajów Azji, Afryki Ameryki Południowej przyczyniło się do postępowania Politechniki Szczecińskiej przez pryzmat jej sukcesów w międzynarodowej edukacji w zakresie planowania przestrzennego opartej na osiągnięciach polskiej szkoły planowania i współczesnych kierunkach rozwoju metod planistycznych.

W procesie dydaktycznym Studium dużą wagę przykładano do opanowania umiejętności techniki projektowania zespołowego w skali regionu, miasta oraz jego jednostek planistycznych. Prof. Piotr Zaremba zawsze podkreślał, że *zajęcia projektowe, oparte na solidnym przygotowaniu teoretycznym, pozwalają urbanistom z różnych krajów wdrożyć się do interdyscyplinarnej pracy projektowej, umożliwiając im nawiązywanie międzynarodowych, zawodowych kontaktów. Istnieją wspólne dla wszystkich krajów rozwijających się problemy, których rozwiązywanie w oparciu wymianę doświadczeń na płaszczyźnie programu Studium jest w dużej mierze przydatne* [10, str. 3]. W 1991 r. Holenderskie Ministerstwo Rozwoju Współpracy wdrożyło program Zachód-Wschód -Południe, którego jednym z głównych celów było stworzenie mechanizmów wsparcia istniejących możliwości współpracy krajów Europy Środkowej i Wschodniej na rzecz krajów rozwijających się. Międzynarodowy Podyplomowy Kurs Urbanistyki i Planowania Regionalnego (ICURP) funkcjonujący przy Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego na Politechnice Szczecińskiej oraz Instytut Mieszkalnictwa i Rozwoju Urbanistycznego (IHS) w Rotterdamie dysponowały istotnym potencjałem realizacji i wdrożenia tych założeń w ramach współpracy instytucjonalnej adekwatnej do prowadzonej przez obie instytucje działalności.

Prof. Zaremba w swoich notatkach zapisał: *Holenderski Instytut Badawczy Budownictwa Mieszkaniowego i Rozwoju Urbanistycznego z siedzibą w Rotterdamie powiadomił mnie pismem z dnia 25 października 1991 r. o decyzji rządu holenderskiego udzielenia pomocy tym instytucjom Europy Wschodniej, które kształcą fachowców z krajów rozwijających się. Istnieje bowiem obawa, że kryzys ekonomiczny lat 90 może pociągnąć za sobą cięcia budżetowe, zagrażające dalszej działalności tych placówek, a tym samym zaprzeczając ich dotychczasowy dorobek ze szkodą dla krajów rozwijających się. Dotyczy to w szczególności Międzynarodowego Studium Podyplomowego Urbanistyki i Planowania Regionalnego (International Course of Urban and Regional Planning) prowadzonego od 1966 r. na Politechnice Szczecińskiej. Dalsza działalność tego studium zdaniem przedstawicieli IHS oraz sponsora, holenderskiego Ministerstwa Rozwoju Współpracy winna być zabezpieczona w ramach programu Zachód -Wschód - Południe (West-East-South) koordynowanego przez rząd holenderski* [10, str.6]. Wizyta przedstawicieli IHS w grudniu przyczyniła się do ustalenia zakresu współpracy i wsparcia finansowego w latach 1992-1994. Współpracę z Politechniką Szczecińską a konkretnie z Międzynarodowym Studium Podyplomowym Urbanistyki i Planowania Regionalnego dla Krajów Rozwijających się zawiązano ze względu na:

- renomę Studium w krajach rozwijających się;
- szeroką bazę instytucji zagranicznych Studium w regionach przez IHS wówczas nie-rozpoznanych (Chiny, kraje arabskie, Ameryka Południowa);
- istotną podbudowę akademicką i naukową;

- możliwości wspólnego starania się o środki finansowe z nowych źródeł ze względu na współpracę z Polską.

IHS jest międzynarodowym instytutem zarządzania urbanistycznego Uniwersytetu Erazma w Rotterdamie. Od 2000 roku IHS funkcjonuje w kampusie Woudestein tegoż uniwersytetu oferując szeroki zakres wielopoziomowego, multidyscyplinarnego kształcenia realizowanego w ramach:

- studiów magisterskich zarządzania urbanistycznego i rozwoju.
- Międzynarodowego Studium Podyplomowego (Mieszkalnictwo i rozwój urbanistyczny)
- krótkich trzymiesięcznych kursów z określonym profilem popytu
- kurs w Rotterdamie jak za granicą z programem uwzględniającym specyfikę danego kraju

INSTITUTE FOR
HOUSING AND
URBAN
DEVELOPMENT
STUDIES

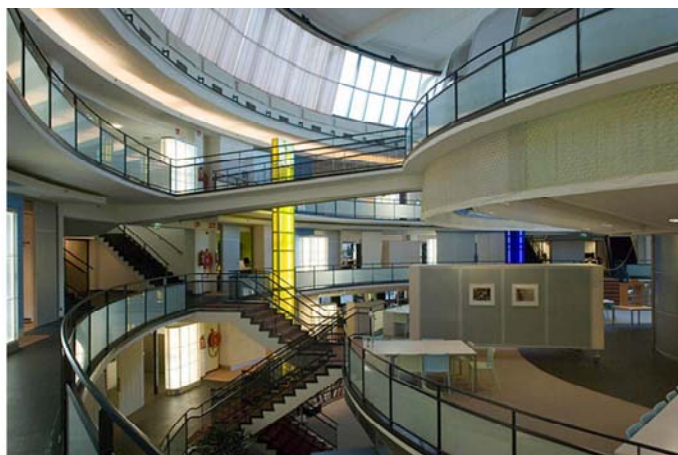

Ryc. 1. Bouwcentrum w Rotterdamie. Źródło: [7]

Fig.1. Bouwcentrum in Rotterdam. Source: [7]

Celem Instytutu założonego w 1958 r. jako International Course Building (ICB), było kształcenie planistów, architektów, inżynierów budowlanych z krajów rozwijających się w zakresie systematycznych rozwiązań stosowanych w budownictwie. W latach 70 ICP przekształcono w Centrum Międzynarodowej Edukacji - Bouwcentrum of International Education (BIE) oferujące szeroki zakres specjalistycznych kursów. Nowy etap rozpoczęty w 1982r. przyczynił się do zmiany profilu kształcenia (ukierunkowanie jego na problematykę rozwoju lokalnego) oraz zmiany nazwy tego ośrodka na Institute for Housing Studies IHS (Ryc. 1).

Początek lat 90 przynoszący w obszarze Europy globalne polityczno-społeczne przemiany implikował także w IHS transformację zakresu możliwości i potrzeby kształcenia. Wzbogacenie kształcenia krótkookresowych kursów (dwa – trzy miesiące) oraz w dzięki wprowadzeniu programu studiów magisterskich w zakresie zarządzania urbanistycznego i rozwoju przyczyniło się do nowej oferty skierowanej także do planistów i architektów i specjalistów z krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Nowa, przyjęta wówczas nazwa, Instytut Mieszkalnictwa i Studiów Rozwoju Urbanistycznego, została zachowana do dzisiaj.

INSTITUTE FOR
HOUSING AND
URBAN
DEVELOPMENT
STUDIES

Ryc. 2. Wnętrze Bouwcentrum w Rotterdamie. Źródło: [7]

Fig.2. Interior of Bouwcentrum in Rotterdam. Source: [7]

W tym okresie w grudniu 1991 r. przedstawiciele IHS E. Mann i P. Baross złożyli na ręce profesora Piotra Zaremby ofertę współpracy między IHS w Rotterdamie i Międzynarodowym Studium Podyplomowym Urbanistyki i Planowania Regionalnego Politechniki Szczecińskiej. Oferta obejmowała strategię 3-letniej współpracy, koordynowanej i współfinansowanej przez Holenderskie Ministerstwo Rozwoju Współpracy z Zagranicą w ramach uruchomionego programu West - East - South. Przyjęto wstępny program współpracy, obejmujący szeroką propozycję działań zawodowych i partnerskich zarówno w zakresie procesu kształcenia, jak i jego otoczenia infrastrukturalnego na rzecz krajów rozwijających się, który został przedstawiony w Dziale Kształcenia Politechniki Szczecińskiej a także podczas wizyty przedstawicieli stron umowy w Ambasadzie Holenderskiej oraz w Ministerstwie Edukacji Narodowej w Warszawie.

Studium wówczas znajdowało się na krawędzi swojego istnienia. Zarówno Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego, jak również Ministerstwo Spraw Zagranicznych zamykały możliwości dalszego finansowania studiów podyplomowych dla krajów rozwijających się. Zamknięcie działalności Studium stało się wówczas dla władz uczelni koniecznością a dla Instytutu Architektury rzeczywistością. Oferta złożona przez IHS stanowiła podstawę do wstrzymania tego procesu. W grudniu 1992 r. delegacja IAPP, której przewodniczył prof. Piotr Zaremba podpisała w Rotterdamie umowę o współpracy w ramach Instytucjonalnego Projektu Współpracy (Institutional Cooperation Project). W zakresie deklaracji współpracy przedstawiciele IHS oraz Zakładu Krajów Rozwijających się Instytutu Architektury i Planowania Przestrzennego podczas spotkania w Rotterdamie dokonali konfrontacji prowadzonych przez obie uczelnie programów kształcenia i zakresu prowadzonych prac naukowo-badawczych oraz uzgodnili i przyjęli program kształcenia studentów w ramach Międzynarodowego Studium Podyplomowego oraz zakres programowy prac naukowo-badawczych.

Plan współpracy obejmował szczegółowe działania w sferze dydaktycznej, naukowo-badawczej i adekwatnego otoczenia instytucjonalnego, w tym program finansowego wsparcia :

- restrukturyzacja i opracowanie programu kształcenia Studium Podyplomowego
- program finansowego wsparcia w zakresie refinansowania kosztów kształcenia, pobytu oraz kosztów podróży obcokrajowców - uczestników Studium
- programy naukowo-badawcze, koordynacja i wsparcie finansowe
- wyposażenie pracowni komputerowej IAPP w 20 stanowisk komputerowych wraz z oprogramowaniem

- wyposażenie Biblioteki Wydziałowej w 1000 pozycji bibliograficznych i stanowisko komputerowe
- stypendia dla studentów IAPP kształcących się w Rotterdamie na studiach magisterskich w zakresie zarządzania w planowaniu urbanistycznym
- międzynarodowe seminaria, konferencje, organizacja i prowadzenia krótkookresowych kursów poza Studium - wsparcie finansowe udziału i organizacji
- wsparcie finansowe w zakresie kosztów rozwoju współpracy z wybranym krajem rozwijającym się

W ustaleniach szczegółowych przyjęto:

- kierownikiem Programu Współpracy Zachód-Wschód -Południe ze strony holenderskiej został - (IHS Project Leader) - Paul Baross.
- kierownikiem Programu Współpracy Zachód-Wschód -Południe ze strony polskiej został - (ICURP Project Leader) - Lechosław Czernik
- koordynatorem Programu współpracy ze strony holenderskiej został (IHS Project Coordinator) - Jaap Willems
- koordynatorem Programu współpracy ze strony polskiej (ICURP Project Coordinator) został od 1994 r. - prof. Wojciech Pęski

Działalność dydaktyczna i naukowo-badawcza IHS była realizowana nie tylko w Holandii, lecz także poprzez współpracę w wielu zagranicznych ośrodkach. Jednym z podstawowych założeń współpracy ze Studium w Szczecinie był transfer wiedzy i umiejętności, aby na podstawie dwudziestoletniego doświadczenia szczecińskiego Studium ukształtować w pełni samodzielny, niezależny, samowystarczalny międzynarodowy ośrodek edukacyjny w zakresie planowania urbanistycznego, regionalnego i zarządzania.

Przyjęty do realizacji program kształcenia obejmował stosowane w krajach europejskich w praktyce planistycznej najnowsze rozwiązania w zakresie polityki i metod strategicznego planowania, zrównoważonego rozwoju, zarządzania urbanistycznego a także zarządzania w przejściowym procesie przemian społeczno-politycznych. Program uwzględniał konfrontacje i możliwości dostosowania lub wykorzystania nowych doświadczeń w procesie rozwoju krajów rozwijających się a także krajów Europy Środkowej i Wschodniej.

Wieloletnia współpraca z Instytutem Mieszkalnictwa i Studiów Rozwoju Urbanistycznego obejmowała szeroki program badawczy realizowany przez pracowników Studium Podyplomowego i IHS, którego celem była specjalizacja Studium w trzech kierunkach:

- planowanie w zakresie środowiska
- poprawa rozwoju ekonomicznego miasta
- zarządzanie w systemach przejściowych

Przyjęto również prowadzenie równoległe do przekształceń w zakresie specjalizacji prac naukowo-badawczych dotyczących roli samorządu terytorialnego, zarządzania rynkiem nieruchomości, promowania małych i średnich przedsiębiorstw, zarządzania środowiskiem naturalnym.

Efektom tych działań były trzy prace badawcze:

- Zarządzanie aktywami miejskich nieruchomości na przykładzie Szczecina. (Paul Baross, Wojciech Pęski)
- Analiza polityki miejskiej efektywności i promocji małych i średnich przedsiębiorstw (Peter Nientied, Forbes Davidson, Jerzy Byrecki)
- Analiza polityki ram prawnych zarządzania w środowisku (Ed Frank, Lechosław Czernik)

Przyjęty w programie współpracy z IHS udział w międzynarodowych konferencjach oraz organizacja międzynarodowego seminarium wiązały się z realizacją tematyki prowadzonych programów badawczych. Wyrazem tych działań był udział partnerów w Europejskiej Konferencji na Rzecz Środowiska w Pradze w 1994 r. (Environment and quality of life in

Central Europe. Problems of transition), w międzynarodowej konferencji IPGK w Warszawie nt. Zrównoważony rozwój miast Europy Środkowej w świetle dorobku konferencji ONZ HABITAT II (The development of policies for the environment and sustainable development during the period of transition in the form of international workshops) oraz organizacja Międzynarodowego Seminarium "Bankowość w miastach: wykorzystanie majątku komunalnego w finansowaniu rozwoju miast" (patronat Prezydenta Miasta Bartłomieja Sochańskiego i koordynacja prof. Wojciecha Pęskiego, wówczas kierownika ICURP). Tematyka seminarium - bankowość i zarządzania miastami stanowiła ważny dla formułowania i realizacji polityki rozwoju miast zagadnienie.

Praktycznym zastosowaniem osiągnięć polskiej szkoły planowania przestrzennego oraz holenderskiej szkoły zarządzania miast dla potrzeb krajów rozwijających się była podjęta inicjatywa o charakterze działalności instytucjonalnej prowadzenia w tych krajach krótkich kursów krajowych i warsztatów planistycznych w aspekcie wzmocnienia roli planowania przestrzennego w systemie zarządzania w skali miast i regionów. Wybrany do tej działalności krajem był Wietnam, (na rzecz realizacji tej działalności w Wietnamie przeznaczono 8% całego budżetu współpracy. Przewidywany docelowo program badań, kształcenia i prowadzenia prac konsultingowych w Wietnamie został w pełni zrealizowany. Dalszym zamierzeniem po realizacji tego przedsięwzięcia było utworzenie przy Międzynarodowym Studium w Szczecinie centrum doksztalającego i planistycznego dla Wietnamu oraz także w oparciu o istotne kontakty z planistami chińskimi dla Chin, a w dalszych latach dla Kuby.

INSTITUTE FOR
HOUSING AND
URBAN
DEVELOPMENT
STUDIES

Ryc. 3. Bouwcentrum w Rotterdamie spotkanie ze studentami ze Szczecina. Źródło: L.Czernik

Fig.3 Bouwcentrum in Rotterdam meeting with Polish students. Source: L. Czernik

Równolegle do procesu kształcenia na rzecz krajów rozwijających się IHS w ramach współpracy z ICURP uruchomił kształcenie studentów Politechniki Szczecińskiej na studiach magisterskich w zakresie zarządzania urbanistycznego w otwartym w 1992r. Centrum Zarządzania Urbanistycznego (Urban Management Centre). Nasi studenci Agnieszka Zimnicka i Jacek Harkawik wraz z pozostałymi studentami z całego świata nalażelo do pierwszego rocznika nowo otwartego Centrum. Ich działalność wiązała się w późniejszych latach z zatrudnieniem na Politechnice Szczecińskiej.

Trzyletni okres umowy mijał w 1994 r. i pomimo jego zakończenia współpraca z IHS rozwijała się nieprzerwanie do 1998 r.

Kontynuacją działalności związanej z pracą badawczą „Studia polityki regulującej zakres planowania i zarządzania w środowisku” było podjęcie tematu badawczego „Local Agenda 21 - Training manual”, którego efektem była realizacja programu studiów doksztalających, prowadzonych w myśl przyjętych założeń, w jednym z krajów Europy Wschodniej. Założeniem dla specyfiki tego działania, istotnego dla procesów integracyjnych było

dostosowanie polityki planowania i zarządzania w środowisku do systemów Unii Europejskiej. Program ten został opracowany wraz z ekspertami Instytutu Mieszkalnictwa i Studiów Rozwoju Urbanistycznego w Rotterdamie oraz Studium Podyplomowego w Szczecinie dla Rumunii. Instytucjami wspomagającymi program były: Holenderskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Fundacja SOROS oraz Brytyjski Fundusz Współpracy Know How (MIDP Programme). **Międzynarodowe Studium Politechniki Szczecińskiej, jako polska instytucja kraju zaawansowanego w procesach okresu przejściowego pełniło wówczas istotną rolę w tych programach, łącząc jako zwornik kraje OECD z krajami Europy Wschodniej.**

INSTITUTE FOR
HOUSING AND
URBAN
DEVELOPMENT
STUDIES

Ryc. 4. Bouwcentrum w Rotterdamie.

Źródło: L.Czernik

Fig.4 Bouwcentrum in Rotterdam.

Source: L.Czernik

Studium funkcjonowało nieprzerwanie do 1998 r. Ze względu na brak możliwości finansowego wsparcia i zainteresowania strony rządowej działalność Studium została zawieszona. Prof. Wojciech Pęski, wówczas kierownik Studium z żalem podkreślał że "niestety ogromne zasługi prof. Zaremby dla światowej nauki i w związku z tym i dla Polski nie zostały w pełni docenione". Myślę, że niezwykle istotne jest również stwierdzenie Pani dr Alicji Gzowskiej, która w swojej pracy dotyczącej działalności Studium podkreśliła, że "unikalność prowadzonego kursu została znacznie lepiej rozpoznana i doceniona za granicą niż w kraju".¹

INTERNATIONAL POSTGRADUATE EDUCATION PROGRAMS OF NINETIES IMPLEMENTED AT TECHNICAL UNIVERSITY OF SZCZECIN.

International Postgraduate Studies was launched in 1966, even before the establishment of the Institute of Architecture and Urban Planning at the Civil Engineering and Architecture Faculty. The aim of the Course was to develop a scientific approach to research in the field of ecologically oriented planning in the needs of developing countries. The study covered four main areas of activity in which special attention was paid to the correlation between theory, practice and implementation:

¹ Gzowska A. Bujas P. Szczeciński kurs urbanistyki dla krajów rozwijających się. Geneza, rola, znaczenie. Referat na konferencji w 20 rocznicę śmierci pierwszego prezydenta Szczecina. Szczecin 10.2013.

- postgraduate education;
- doctor degree studies;
- training and advisory service;
- scientific research activity.

Several hundred graduates of the countries of Asia, Africa, South America contributed to the perception of the Technical University of Szczecin through the prism of international education in the field of urban planning based on the achievements of the Polish School of Planning and contemporary directions of development planning methods.

In the educational process of Postgraduate Course of Urban and regional Planning considerable attention was applied to mastering the skills of collaborative design techniques in the regional, urban scale and its planning units. Prof. Peter Zaremba has always emphasized *that the project workshops, based on a solid theoretical preparation, allow planners from different countries to implement the interdisciplinary project work, allowing them to establish international professional contacts. There are common for all developing countries problems that solving based on the exchange experience at the level of the Postgraduate Course is largely usefu* [10, p.3].

In 1991 the Dutch Ministry of Development Cooperation has implemented a program the West-East-South, of which one of the main objectives was to create mechanisms to support the existing opportunities for cooperation the countries of Central and Eastern Europe for benefit Developing Countries. International Postgraduate Course of Urban and Regional Planning (ICURP) functioning at the Institute of Architecture and Urban Planning at the Technical University of Szczecin and the Institute for Housing and Urban Development (IHS) in Rotterdam contained significant potential for the realization and implementation of these principles in the context of institutional cooperation to adequately pursued by both Institutions activity.

Prof. Zaremba wrote in his note: *Dutch Research Institute for Housing and Urban Development in Rotterdam informed me by letter dated 25 October 1991 about the decision of the Dutch Government to assist these institutions in Eastern Europe, which are educating professionals from developing countries. Indeed, there was existing apprehension that the economic crisis of the nineties could entail budget cuts affecting the activity carried on by educational institutes and thereby squandering their current achievements with the detriment of developing countries. This applies in particular to the International Postgraduate International Course of Urban and Regional Planning conducted from 1966 at the Technical University of Szczecin. According to representatives of the IHS and the sponsor, the Dutch Ministry of Development Cooperation the North-East - South (West-East-South) constituted the right protection for the existence of Postgraduate International Course of Urban and Regional Planning* [10 p.6]. The IHS representatives visit in December, contributed to determination the scope of cooperation and financial support in 1992-1994.

Cooperation with the Technical University of Szczecin and specifically with the International Postgraduate Course of Urban and Regional Planning for Developing Countries (ICURP) was tied due to;

- study reputation in developing countries;
- an extensive base of foreign institutions in the operations ICURP regions, which where for the IHS unrecognized (China, Arabic Countries);
- an important academic and scientific basis;
- the possibility of applying for joint financial funds from new sources due to the cooperation with the Poland.

IHS is an international institute of urban management at Erasmus University in Rotterdam. Since 2000, the IHS operates with Erasmus University Campus Woudestein

offering a wide range of multi-level, multi-disciplinary training in the following areas of knowledge:

- master's degree in the field of urban management and development;
- International Postgraduate Studies in the field of Housing and urban development;
- short three-month courses with a specific demand profile;
- courses in Rotterdam as beyond the boundary of certain selected a country specifics

The Institute was founded in 1958 as an International Course Building (ICB), the aim of which was to educate planners, architects, construction engineers from developing countries in the aspect of systematic solutions in the construction industry. In the seventies, the ICP was converted to the Centre for International Education - Bouwcentrum International Education (BIE) offering a wide range of specialized courses. A new phase adopted in 1982 helped to change the profile of targeted training for local development issues, and to change the name of the Center into the Institute for Housing Studies (IHS).

The early nineties brought in the global socio-political Europe changes, which also implied changes in the IHS transformation accordingly to the range of possibilities and needs of education. Enrichment of education in the context of short-term courses (2-3 months) and in terms of the introduction of the Master's program in the field of urban management and development has contributed to the new offer directed also to planners and architects and experts from the countries of Central and Eastern Europe. New, adopted name of the Institute for Housing and Urban Development Studies has been preserved until today

In this period of time, representatives of the IHS E. Mann and P. Baross in December 1991 submitted at the hands of Professor Peter Zaremba's offer of cooperation between the IHS in Rotterdam and the International Postgraduate Study of Urban and Regional Planning University of Szczecin. The offer included a strategy for the 3-year period of cooperation, coordinated and co-funded by the Dutch Ministry of Foreign Cooperation in the framework of the program West-East-South. Adopted a preliminary program of cooperation covering a wide proposal of professional activities and partnerships in both the educational process and its surrounding infrastructure for the benefit of developing countries, was presented in the Education Department of the Technical University of Szczecin, and during the visit in the Netherlands Embassy and in the Ministry of National Education Warsaw.

At the time the study was on the edge of existence. Both the Ministry of Higher Education and the Ministry of Foreign Affairs closed the possibility of further funding the postgraduate studies in developing countries. Closing the Postgraduate Course has become the necessity for the University authorities and for the Institute of Architecture the reality. The offer submitted by the IHS was the basis to suspend the process. In December 1992 a delegation of the Institute of Architecture and Spatial Planning, under the chairmanship of prof. Piotr Zaremba signed in Rotterdam agreement in the framework of the Institutional Cooperation Project). Representatives of the IHS and the Department of Developing Countries during the meeting in Rotterdam made the confrontation of conducted by both universities educational programs and agreed on adopted new program of education and scientific research at the International Postgraduate Course in Szczecin. The cooperation program included detailed action program in the field of teaching, research and adequate institutional environment including a program of financial support :

- restructuring training program for Postgraduate Studies;
- program of financial support for the refinancing costs of education, subsistence and travel expenses for foreigners - Study participants;
- research programs, coordination and financial support;
- IAPP computer lab facilities (20 computer workstations with software);
- equipment Library Faculty with the 1000 bibliography and a computer;

- scholarships for Institute of Architecture and Spatial Planning students in Rotterdam on a master's degree in management of urban planning;
- organization of international seminars, conferences, short-term courses - financial support for participation and organization;
- financial support for the costs of development co-operation with selected developing country.

The detailed arrangements concerned:

- Nomination Head of Co-operation Programme South-East-South from the Dutch side - (IHS Project Leader) - Paul Baross.
- Nomination Head of Co-operation Programme South-East-South from the Polish side - (ICURP Project Leader) - Lechosław Czernik
- Programme coordinator of cooperation from the Dutch side (IHS Project Coordinator) was Jaap Willems
- Programme coordinator of cooperation from the Polish side (ICURP Project Coordinator) - was prof. Wojciech Peski

Adopted training program included used in European countries in planning practice methods of strategic planning, sustainable development, urban management and governance in the transition process of socio-political issues. Program included a confrontation and the possibility of adapting new experiences in the development process in developing countries and the countries of Central and Eastern Europe as well. Long-term cooperation with the Institute for Housing and Urban Development Studies included also broad range of research program carried out by the staff of Postgraduate Studies and IHS, whose aim was specialization in three dimensions:

- environmental planning;
- improving the economic development of the city;
- management systems being in transition period.

Parallel to the transformations of the specialization program - research work concerned also: the role of local government, management, real estate market, the promotion of small and medium-sized enterprises, managing the environment.

The result of these actions, concerned three levels of researches:

- Municipal real estate asset management case study of Szczecin.
Asset management of urban real estate in the example of Szczecin.
(Paul Baross, Wojciech Peski)
- Policy analysis study on urban productivity and promotion of small and medium enterprises
Analysis of the effectiveness of urban policy and the promotion of small and medium-sized enterprises
(Peter Nientied, Forbes Davidson, George Byrecki)
- Policy analysis study on regulatory framework for environmental management
Policy analysis of the legal framework for the management of the environment
(Ed Frank, Lechosław Czernik)

Adopted in the program of cooperation with IHS participation in international conferences and the organization of an international seminar was related to the implementation of the subjects presented in research programs. Result of these activities was the participation of partners in the European Conference on the Environment in Prague in 1994 - Environment and Quality of Life in Central Europe - Problems of transition, participation in international conference in Warsaw - on Sustainable Urban Development in Central Europe in the light of the achievements of the United Nations Habitat II Conference where the problems of development of policies for the environment and sustainable development during the period of transition in the form of international workshops were presented, as well as the organization of the International Seminar on "Banking in the

cities : the use of communal property in the financing of urban development "under the auspices of the President of Szczecin Bartomiej Sochański and coordination of prof. Wojciech Pęskiego - Head of ICURP. Subject of this seminar was important for the formulation and implementation of urban development policy issue.

The practical application of the achievements of the Polish school of spatial planning and Dutch urban management school for the needs of developing countries affected the initiative of conducting an institutional activities in these countries, short planning courses and workshops in the aspect of strengthens the role of spatial planning in the management system in urban and regional scale. Vietnam was selected for this activity, for which implementation of this activity 8% of the total budget of cooperation has been allocated. Predicted target of the program - training, conducting consultancy work in Vietnam has been fully implemented. A further intention of the implementation of the project was the creation of the International Training Centre in Szczecin in the field planning for Vietnam, and also on the basis of relevant contacts with Chinese planners for China and in later years for Cuba.

Parallel to the process of education for developing countries IHS in cooperation with ICURP launched the education of the Szczecin University students in 1992 at master degree studies in the field of urban management in the new opened Centre for Urban Management. Students Agnieszka Zimnicka and Jacek Harkawik with other students from around the world took part in the first year of the newly opened center. Their activity was associated in the later years with employment at the Technical University of Szczecin.

Continuation of activities related to the research work " Policy analysis study on regulatory framework for environmental management " was undertaken research theme "Local Agenda 21 - Training Manual" which resulted in the implementation of the study program, conducted in accordance with the assumptions in one of the Eastern Europe countries. The idea for the specifics of this process was essential for the integration process in the aspect of the adjustment the policy of planning and management systems in the environment to the European Union standards. This program was developed together with experts from the Institute for Housing and Urban Development Studies in Rotterdam and Szczecin Postgraduate Studies in Romania . Institutions supporting the program were : Dutch Ministry of Foreign Affairs , SOROS Foundation and the British Know-How Fund Cooperation (MIDP Programme) . International Postgraduate Course of the Technical University of Szczecin as a Polish institution of the country advanced in the process of the transition period served very important role in these program, linking as the keystone OECD countries with the Eastern Europe countries.

International Postgraduate Course operated continuously until 1998. Due to the lack of financial support and disinterest of the government activity of the Course has been suspended. Prof. Wojciech Peski, then Head of the Course regretfully study stressed that "unfortunately, the huge merit of Professor Zaremba for the world of science and, therefore, and for Poland were not fully appreciated." There is also very important ascertainment of dr. Alicja Gzowska, who in his work concerning the activity of International Postgraduate Course on Urban and Regional Planning (ICURP) stressed that "the uniqueness of the course was much better recognized and appreciated abroad than at home".

BIBLIOGRAPHY

- [1] Baross P, Peski W. Municipal real estate asset management case study of Szczecin. (Zarządzanie aktywami miejskich nieruchomości na przykładzie Szczecina); Szczecin ICURP-PS 1995
- [2] Nientied P, Davidson F. Byrecki J. Policy analysis study on urban productivity and promotion of small and medium enterprises. (Analiza polityki miejskiej efektywności i promocji małych i średnich przedsiębiorstw) Szczecin ICURP-PS 1995.
- [3] Czernik L. Mulica A; Sustainable Urban Development and the World of Work, Desk Study; ILO, Genewa 1995
- [4] Frank E, Czernik L; Policy analysis study on regulatory framework for environmental management. (Analiza polityki ram prawnych zarządzania w środowisku); Szczecin ICURP-PS 1995
- [5] Frank E. Jan Paul van Aken, Czernik L; The regulatory framework for environmental policies at the municipal, Regional and transboundary level in Poland; Szczecin, Rotterdam ICURP-IHS 1994
- [6] Pęski W; Organizing processes of spatial planning in developing countries; ICURP-PS Szczecin 1992.
- [7] www.top010.nl/html/bouwecentrum_weanapoint.htm
- [8] Zaremba P.; Participation of the polish science in spatial planning in developing countries. Town and country planning research, vol. No 10, TUS Szczecin 1989
- [9] Zaremba P. Orlińska H. Czernik L. Kamińska L.; Educational activity in physical planning for developing Countries; Town and Country Planning Research; Szczecin 1990.
- [10] Zaremba P. Sprawozdanie dotyczące działalności Międzynarodowego Podyplomowego Studium Urbanistyki i Planowania Regionalnego. Materiały archiwalne IAPP. Szczecin 12.1991

O AUTORZE

Lechosław Czernik – pracownik naukowo-dydaktyczny w IAPP, wiceprzewodniczący Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej oraz członek Komisji Kształtowania Polski Północnej PAN Oddział w Gdańsku, specjalizuje się w zakresie planowania regionalnego – procesy transgraniczne i suburbanizacji, a także w zagadnieniach przekształcania tkanki urbanistycznej.

AUTHOR'S NOTE

Lechosław Czernik – research and didactic worker at the Institute of Architecture and Spatial Planning, deputy chairman of the Provincial Urban – Architectural Committee and member of a Committee of Shaping the North Poland, Polish Academy of Science, Branch in Gdańsk – specializes in the regional planning – cross-border processes and suburbanization as well as in issues of transforming the urban tissue.

Kontakt | Contact: Lechoslaw.Czernik@zut.edu.pl